

Staatstoezicht op de Mijnen
 T.a.v. Inspecteur-generaal der Mijnen ir. T.F.
 Kockelkoren
 Postbus 24037
 2490 AA DEN HAAG

Datum : 26 juni 2020
 Onderwerp : Regionale reactie brief SodM inzake het benutten van nieuwe inzichten in de versterkingsopgave d.d. 29 mei 2020

Geachte heer Kockelkoren, beste Theodor,

Op 29 mei 2020 ontvingen wij uw brief waarin u een oproep doet om zo snel mogelijk de nieuwste inzichten die er zijn rondom het beoordelingskader voor de versterking (NPR 9998) toe te passen en dit ook in de toekomst te doen. Het advies leidt tot een situatie die grote sociaal-maatschappelijke gevolgen heeft en volgens de regio zou kunnen leiden tot vertraging door een mogelijk verkeerde financiële prikkel die tot nu toe bij de invoering van een nieuw beoordelingskader hoort. In deze brief lichten we dat toe.

Uitvoering van het advies leidt tot dat wat de regio probeert te voorkomen: een lappendeken van versterkingsprojecten met verschillende impact dwars door bestaande dorpen, wijken en streken heen. Technisch misschien verklaarbare, maar maatschappelijk onuitlegbare verschillen bij gelijke panden in dezelfde straat. Daardoor blijft vaak het gevoel van onveiligheid bestaan. Onlangs hebben de gemeenten middels de Lokale Plannen van Aanpak geprobeerd om zoveel mogelijk maatschappelijk aanvaardbare plannen en programma's te maken. Deze zijn in de gemeenteraden met veel scepsis en ongenoegen door de al lang uitblijvende resultaten in de versterking uiteindelijk toch vastgesteld. Deze programma's verliezen hun geloofwaardigheid wanneer er voortdurend aan het beoordelingskader wordt gesleuteld zonder rekening te houden met de sociaal-maatschappelijke gevolgen en de geschiedenis van een aantal straten, dorpen en streken. Dit leidt tot ongenoegen bij inwoners en zal de sociale onrust die heerst in de dorpen waar een versterkingsopgave ligt, doen toenemen. Zoals bekend uit de onderzoeken van Gronings Perspectief is juist de lange duur en de voortdurende onzekerheid over hoe er met de versterking wordt omgegaan voor onze inwoners een stressfactor van formaat.

In alle gemeenten zijn op dit moment plekken waar zichtbaar wordt wat de gevolgen zijn van het aanpassen van het beoordelingskader tijdens het versterkingsproces. Bekend zijn inmiddels "het vergeten hoekje" in Appingedam en het dorp Overschild. Maar overal komen deze situaties voor.

In uw brief schrijft u dat uitstel van het toepassen van de nieuwste NPR leidt tot meer onveiligheid, omdat versterken langer duurt, waardoor de aanpak van de meest risicovolle panden vertraging op loopt. Dat is niet het geval. In de lokale plannen van de aanpak zijn, juist ook op basis van overleg met het SodM, de woningen met de grootste risico's (P50) bovenaan gezet. Dat zal bij uitstel van de invoering van een nieuwe norm niet wijzigen.

In uw advies over de operationele strategie 2020/2021 schreef u nog dat de snelheid van de versterkingsopgave op dit moment de meest bepalende factor is voor de veiligheid die de versterkingsopgave moet realiseren. Verder refereert u aan het eerdere advies om de versterking aan te pakken als een crisis. Een crisisaanpak moet ervoor zorgen dat het resultaat voor de bewoners voorop staat en dat afspraken worden nagekomen. Eveneens stelt u dat u in januari 2020 constateerde dat de juiste maatregelen genomen werden, maar ook dat de snelheid en urgentie waarmee dit gebeurt flink omhoog moet: minimaal een verdubbeling van de snelheid van beoordelen. Ook stelt u in uw advies over de Operationele Strategie dat de kennis van het effect van een nieuwe beving op een (zwaar) beschadigd huis nog steeds onvoldoende is. In de risicoberekening van gebouwen wordt uitgegaan van een gebouw dat voldoet aan de bouwnorm. Dit is voor beschadigde gebouwen geen gegeven. SodM heeft eerder geadviseerd om de gebouwen met veel schade op te nemen in de versterkingsopgave, zodat deze worden opgenomen en beoordeeld. Wij zijn het van harte eens met deze aanbevelingen en zien ze graag vandaag nog uitgevoerd.

De adviezen die u enkele weken geleden gaf zijn wat de regio betreft niet in lijn met hetgeen in uw brief van 29 mei jl. verwoord is. Een voortdurende aanpassing van het beoordelingskader gedurende het proces van opnemen en beoordelen zonder rekening te houden met wat er al eerder in gang is gezet en is afgesproken, leidt tot vertraging en uitstel. Er ligt altijd een ander kader in het verschiet dat wellicht ook kan worden toegepast. Het introduceren van steeds milder wordende normen leidt bij vertraging van de versterkingsoperatie tot mogelijk financieel voordeel voor de partijen die verantwoordelijk zijn voor de financiële kant van de versterking. In een operatie waarbij u juist versnelling wilt realiseren is dat mogelijk een verkeerde prikkel.

Ons advies is om te besluiten dat het moment van opname van een gebouw, ofwel het eerste moment dat er met de eigenaar/bewoner van een gebouw wordt gesproken over een mogelijke versterking, het beoordelingskader vastligt. Dat biedt de gemeenten de mogelijkheid om beter in samenhang in sociaal maatschappelijke verantwoorde clusters tot uitvoering te komen en de veiligheid te garanderen. Tevens biedt dit de eigenaar/bewoner enige mate van voorspelbaarheid en zorgt ervoor dat er geen financiële reden is om het proces telkens opnieuw te vertragen. Wij zouden graag zien dat u dat advies onderschrijft.

Verder vragen wij u de regio te helpen met het snel beschikbaar krijgen van versnellingsmogelijkheden in de aanpak met meer regie van de bewoner. Zo moet de beoordelingscapaciteit nog steeds worden vergroot en zien wij kansen in het toepassen van de praktijkaanpak. Daarnaast moet de typologieaanpak met snelheid geschikt worden gemaakt voor toepassing in het gebied waarbij ook steeds aandacht moet zijn voor de rol van de bewoner en eigenaar van het pand.

Daarnaast vragen wij u te adviseren impactanalyses uit te voeren alvorens een nieuwe norm wordt ingevoerd. Doordat deze niet beschikbaar zijn, is het onhelder wat de technische normen maatschappelijk betekenen en wat zij met de uitvoering doen. Impactanalyses zijn volgens ons relatief eenvoudig te maken en zijn zeer behulpzaam om de sociaal-maatschappelijke aanvaardbaarheid van maatregelen te toetsen.

Onderdeel van de impactanalyse moet ook zijn dat de bureaus klaar zijn om te kunnen rekenen met nieuwe normen en dat de medewerkers voldoende zijn geschoold om dat werk goed uit te kunnen voeren. Gedurende de tijd dat de invoering van een nieuwe NPR wordt voorbereid moet de lopende versterkingsoperatie niet tot stilstand komen. Deze randvoorwaarden moet worden voorbereid en op orde zijn voor er een implementatie kan plaatsvinden. Er moet dus parallel gewerkt worden, zonder vertraging op de lopende zaken. Deze les moeten we leren van de implementatie van de NPR 2018.

Wij zijn als regio voor de snelle afbouw van de gaswinning omdat Groningen dan sneller veilig is. We zijn ook voor het gebruik van de meest recente inzichten, omdat we in beginsel onze inwoners zo min mogelijk willen belasten. Maar het moment van implementatie en het bepalen voor welke gebieden de nieuwe norm van toepassing is, moet zorgvuldig worden afgewogen, zodat:

- wordt voorkomen dat er 'gespikkelde resultaten' binnen een wijk/dorp/cluster ontstaan (niet uitlegbaar, niet transparant, maatschappelijke ontwrichting etc.);
- er voor die gebieden waar het wel verantwoord is om de nieuwste norm toe te passen de impact inzichtelijk is om in de communicatie aan de voorkant verwachtingen te managen.

Omdat een impactanalyse niet beschikbaar is voor 1 juli 2020 is en geen afspraken gemaakt zijn over het vastleggen van de versterkingsnorm bij het eerste contact met inwoners, is de regio van mening dat een nieuwe versie van de NPR nu niet kan worden geïmplementeerd.

Hoogachtend,

Namens de aardbevingsgemeenten en provincie:

Henk Staghower, voorzitter VOG